

Infokaart Drukpersen

Identificatie museumobject:

- **Naam/titel:** De twee oudste drukpersen ter wereld (twee hoogdrukpersen)
- **Datum:** ca. 1600
- **Plaats van oorsprong:** Antwerpen
- **Uitvoerder:** -
- **Materialen:** eikenhout, ijzer en koper
- **Zaal:** 14 (de drukkerij)

Korte beschrijving:

Een **drukpers** is een machine voor het drukken van teksten of afbeeldingen op **perkament** of papier. In het begin sneed men drukvormen uit hout. Daarna gebruikte men **loden** letters of drukvormen. Voor het bedienen van zo'n drukpers zijn twee personen nodig: één persoon zorgde voor de inkttoevoer en de andere persoon zorgde voor het papier en het drukken. Het verre Oosten ontdekte de drukmethode in de 8ste eeuw. Rond 1450 vond Joannes Gutenberg de boekdrukkunst in Europa uit.

Verdiepende informatie:

De drukpersen zijn uniek; het zijn de oudste drukpersen ter wereld. Het is ook bijzonder dat de drukpersen zich nog in de oorspronkelijke drukkerij bevinden. De drukpers was een onmisbaar object voor de verspreiding en het behoud van **geschriften**, ideeën en kennis. Voorheen konden geschriften alleen gekopieerd worden door **monniken** die de teksten met de hand kopieerden (monnikenwerk dus!). Door de drukpersen werden er meer boeken (in verschillende talen) gepubliceerd, hierdoor konden meer mensen de geschreven tekst lezen.

Talking Points :

1. Dit is een fitnessapparaat
2. Een drukpers is zoals een scanner en een printer
3. Dit apparaat is de voorloper van het internet
4. Deze pers kan in één keer een volledig boek drukken
5. Deze pers werkt volledig automatisch

Extra tips ter bespreking/verwerking in een educatief opzet:

- De leerkracht kan benadrukken:
- Dat de boekdrukkunst een ware revolutie was, min of meer vergelijkbaar met de revolutie die internet veroorzaakte. Men kon informatie relatief eenvoudig kopiëren en veel sneller dan voorheen verspreiden.
- De leerkracht kan aan de leerlingen vragen; Wat is er veranderd door de komst van de computer? Wat is er veranderd door de komst van internet? Hoe kun je de intrede van internet vergelijken met de ontdekking van de boekdrukkunst? Wat veranderde er door het ontstaan van de boekdrukkunst?

Gerelateerd vakjargon met alternatieven/synoniemen (voor groepen met Nederlands niet als moedertaal, bv. Middeleeuwen = 1000 jaar geleden):

- **Drukkers:** een machine voor het drukken van teksten of afbeeldingen op perkament of papier
- **Perkament:** dierenhuid die behandeld werd zodat men het kon gebruiken als papier en erop kon schrijven of tekenen
- **Lood:** een zacht metaal waaruit men loden letters maakte door ze te gieten in een vorm
- **Monnik:** man die uit religieuze (=godsdienstige) redenen teruggetrokken buiten de wereld leeft, meestal in een klooster
- **Geschrift:** een geschreven werk

Meer informatie (bronnen):

1. Objectnummers: MPM.V.V.03.1.001 en MPM.V.V.03.1.002
2. <http://search.museumplantinmoretus.be/Details/fullCatalogue/149360>
3. <http://search.museumplantinmoretus.be/Details/fullCatalogue/149361>
4. <http://www.museumplantinmoretus.be/nl/pagina/de-twee-oudste-drukpersen-ter-wereld>
5. Boekdrukkunst in het Museum Plantin-Moretus. Pagina's: 5,6 en 7.
6. Francine De Nave, *Bezoekersgids Museum Plantin-Moretus. Boekdrukken en uitgeven vóór 1800*, Antwerpen 2002, p. 42-45.
7. Patrick De Rynck, *Museum Plantin-Moretus Prentenkabinet*, Antwerpen, 2009, p. 7.